

November 2015

Praten over 'Parijs' in de klas

Deze bijdrage is geschreven door onze collega's van Arkade (Amsterdam) en is met hun toestemming opgenomen in onze nieuwsbrief

Net als vele anderen zijn wij geschokt door de nieuwe aanslagen in Parijs van het afgelopen weekeinde en rouwen wij om de slachtoffers. Opnieuw krijgt ons gevoel van veiligheid een klap.

De meeste leerlingen zullen de beelden en het nieuws uit Parijs hebben gezien en gelezen, evenals de reacties uit eigen land. Die reacties zijn vaak emotioneel. En ze zijn ook uiteenlopend: van medeleven tot harde humor, van steunbetuigingen tot een roep om wraak of oorlog.

Leerkrachten zullen de komende tijd ongetwijfeld hierover met hun leerlingen in gesprek gaan:

1. Om ervoor te zorgen dat hun leerlingen vooral correcte informatie hebben en niet reageren op indianenverhalen.
2. Om ruimte te geven aan angst en boosheid bij de leerlingen, maar evengoed aan twijfel of misschien zelfs begrip.
3. Om stil te staan bij de rouw en alle gevoelens van angst en verdriet bij Parijzenaren, Fransen, Europeanen. Maar ook bij de mogelijke motivaties van deze aanslagplegers en de mensen die ze vertegenwoordigen, en bij het geweld dat dagelijks in bijvoorbeeld Syrië plaats vindt.
4. Om duidelijk te maken dat je boos of verongelikt kunt zijn, maar dat het plegen van aanslagen met bommen en geweren echt niet kan en nergens toe leidt.

Dat is geen gemakkelijke taak. En je bent er ook niet zo maar klaar mee. Deze week en de komende weken zal het onderwerp steeds in het nieuws zijn en kunnen leerlingen er in de klas op terug komen.

Voor leerkrachten die nog zoeken naar tips en handreikingen is er veel materiaal beschikbaar. Arkade heeft een selectie van drie goede en bruikbare sites gemaakt.

- [Mijn gouden traan](#): twaalf tips voor praten met leerlingen over Parijs.
- [De kindercorrespondent](#) geeft ook tien tips voor het voeren van het gesprek, en voor het zorgen van een goede sfeer in de klas.
- [Een blog van Alderik Visser](#), in samenwerking met het ABC, waarin hij 'wenken' geeft voor het gesprek en je eigen houding als leerkracht.

We hopen dat je er wat aan hebt. Wil je even sparren of je ervaringen hierover delen, neem dan contact op met één van de identiteitsbegeleiders.

Vluchtelingen in de kersttijd

Gesprekssuggesties voor de bovenbouw

Kerstmis en vrede, twee begrippen die nauw met elkaar verbonden zijn. "Plotseling was er bij de engel een grote groep andere engelen uit de hemel. Zij prezen God en zeiden: Eer komt toe aan God in de hoge hemel en vrede op aarde aan de mensen die in Gods gunst staan" (Lucas 2, 13-14).

Daarom raakte het ons extra als er in de kersttijd oorlogshandelingen plaats vinden.

De talloze vluchtelingen die naar ons land komen, ontvluchten voor een groot deel de oorlog in hun land. Ze zijn op zoek naar vrede. Maar wat is vrede eigenlijk? En vinden ze dat hier?



Hieronder treft u enkele suggesties aan om met de leerlingen stil te staan bij de relatie tussen Kerstmis en vrede.

Stap 1.

Vertel dat je met de leerlingen wilt praten over 'vluchtelingen'.

"Om het thema in te leiden gaan we eerst een filmpje bekijken over vier kinderen, die in een AZC wonen." (Weet iedereen wat een AZC is?)

Het filmpje is te vinden via de onderstaande link en duurt 9½ minuut.

<https://www.youtube.com/watch?v=-2dt6vFcZT4>

Gespreksvragen na afloop van het filmpje:

- Was het voor jullie duidelijk hoe het gezin van deze vier kinderen woont?
- Wat vinden jullie van de woonsituatie van dit gezin?
- Eén van de meisjes vertelt dat ze bang is om terug gestuurd te worden. Waarom zou ze bang zijn?

Stap 2.

Vertel dat er in het kerstverhaal ook een vluchtverhaal zit. Lees het volgende stukje tekst voor.

Wijze mannen uit het Oosten waren op bezoek geweest bij Jozef en Maria om het kindje Jezus

geschenken te brengen. Nadat ze weg waren gegaan zag Jozef in zijn droom een engel. De engel zei: Sta op Jozef, neem Maria en het kindje Jezus mee en vlucht snel naar Egypte. Blijf in Egypte wachten totdat ik het zeg, want koning Herodes wil het kindje doden. Jozef stond snel op, hij was ineens klaarwakker en ik denk dat hij vast ook erg geschrokken was, want Jezus hun kindje was in gevaar. Het was nog midden in de nacht en terwijl de meeste mensen sliepen gingen Jozef en Maria met hun kindje snel weg uit Bethlehem, ze gingen op de vlucht naar Egypte en daar bleven ze natuurlijk wachten tot God zou zeggen dat het weer veilig was.

Herodes had intussen gemerkt dat de wijze mannen hem voor de gek hadden gehouden, want ze hadden beloofd om naar het kindje Jezus te gaan zoeken en als ze Hem gevonden hadden zouden ze het aan de koning komen vertellen. Ze hadden toch echt beloofd dat ze zouden zeggen waar ze het kindje gevonden hadden. Nou mooi niet dus, de wijze mannen waren niet teruggekomen bij de koning. De koning was heel erg boos, nu kon hij het kindje niet vinden, dus bedacht hij een heel gemeen en boos plan.

Hij liet alle kleine jongetjes doodmaken, wat een gemene koning. Hij dacht dat hij op deze manier ook het koningskindje, de zoon van God zou hebben gedood, maar dat had hij mooi mis. Gelukkig had God een veel beter plan en liet Hij Jozef en Maria op tijd vluchten naar een veilige plaats, ver weg van die boze koning Herodes.

Pas toen koning Herodes niet meer leefde kreeg Jozef weer een droom. In deze droom hoorde hij van God dat het weer veilig was omdat de koning niet meer in leven was. Snel gingen Jozef en Maria terug naar Israël. Dit keer gingen ze wonen in Nazareth.

Gespreksvragen:

- Wisten jullie dat Jezus ook een vluchteling is geweest?

- Waar moet je aan denken als je dit verhaal hoort?

Vertel dat vluchtelingen vaak vluchten voor oorlog en geweld. Ze zijn op zoek naar vrede.

Maar wat is vrede eigenlijk?

Laat de leerlingen met elkaar filosoferen over het begrip 'vrede'. U kunt het gesprek stimuleren door de volgende aandachtspunten:

- laat de leerlingen een kring vormen
- degene die iets wil zeggen steekt zijn vinger op
- geef één leerling de taak om beurten te verdelen
- vertel dat het niet gaat om discussiëren maar om samen hardop nadenken.

De volgende startvraag kan het gesprek op gang brengen: "Vrede is de afwezigheid van oorlog."

Maar zou het ook de aanwezigheid kunnen zijn van iets? Wat is dat 'iets' dan?"

Mogelijke vervolgvragen:

- Heeft 'vrede' ook iets te maken met 'tevreden'?
- Wat kunnen wij doen om 'vrede' tot stand te brengen?
- Wat heeft dit met Kerstmis te maken?



Stap 3.

De leerlingen hebben met elkaar verkend wat je onder vrede kunt verstaan.

Opdracht: maak met een groepje een affiche (een vel van een flap-over) en schrijf op dat affiche: "Vrede is" en vul aan met de omschrijving die jullie groepje bedenkt.

Tweedaagse training Verdieping in Filosoferen met Kinderen en Jongeren,

12 en 19 maart 2016



Heb je al enige ervaring in het voeren van filosofische gesprekken, maar wil je nog meer leren?

In deze training leer je:

- een gesprek te voeren vanuit vier filosofische hoofdvragen;
- diepgang te creëren in een (filosofisch) gesprek;
- sterke redeneringen van drogredeeneringen te onderscheiden;
- didactische vaardigheden toe te passen;
- passende werkvormen te bedenken.

We werken vanuit een viertal bekende filosofische vraagstukken. De socratische, verwonderende houding staat centraal. We geven realistische voorbeelden die wij in het onderwijs zijn tegengekomen. Na deze training start je met vertrouwen een filosofisch gesprek met kinderen of jongeren.

Meer info: www.wereldwijsfilosoferen.nl of karen@wereldwijs-filosoferen.nl (Karen Faber)
Tel: 06-41 01 73 27

Van de kleine Nicolaas tot de grote Sinterklaas muzikale vertelvoorstelling



Sinterklaas is niet zo maar een man die één keer per jaar cadeautjes komt brengen met zijn Pieten. Goedheid, eerlijk delen, gerechtigheid, mildheid in oordelen en rijkdomsbewustzijn... Deze kwaliteiten staan symbool voor een goedheiligman!

Hannafloor vertelt, zingt en speelt op lichthartige en dynamische wijze bekende en minder bekende legenden over st. Nicolaas.

Ze gebruikt hierbij een gitaar, accordeon en trom.

Een interactieve muzikale vertelvoorstelling over de rijke betekenis van het sinterklaasfeest en Sinterklaas.

Geschikt voor kinderen van 5 tot 10 jaar.

Duur van de voorstelling: 50 minuten.

Kosten: € 300,- excl. reiskosten en btw.

Contact: info@rodemaan.nl, tel: 06-40 89 02 49

Scrooge, een muzikale vertelvoorstelling voor op school

Een wereldberoemd kerstverhaal van Charles Dickens die goed past bij de (kerst-)gedachte van saamhorigheid tussen kinderen. In dit verhaal krijgt de gierige Ebenezer Scrooge in de kerstnacht bezoek van de geest van zijn overleden collega en vriend Bob Marley. Deze vertelt hem dat het belangrijk is om zijn leven te verbeteren. Anders eindigt hij net zo als Marley, geketend aan kettingen en eeuwig dolend.

Om Scrooge toch nog een kans te geven, wordt hij die nacht bezocht door drie geesten, die van het verleden, heden en het toekomstig kerstfeest. Dit maakt zo'n

indruk op de oude Ebenezer, dat hij verandert in een beter mens.

Het is een verhaal dat harten raakt, prachtig geschreven door Dickens en omgezet tot een (interactieve) muzikale vertelvoorstelling door de Roos.



Hannafloor de Roos begeleidt zich zelf op gitaar en kleine harp en andere instrumenten.

Geschikt voor kinderen van 6 tot 12 jaar.

Duur van de voorstelling: 50 tot 60 minuten.

Kosten: € 300 excl. reiskosten en btw.

Contact: info@rodemaan.nl, tel: 06-40 89 02 49

Werken aan sociale veiligheid

Onlangs heeft de CED Groep een katern uitgegeven onder de titel 'Werken aan sociale veiligheid' (te bestellen via de webwinkel van www.devreedzameschool.net voor € 69,50).

Het katern is bedoeld voor Vreedzame Scholen en sluit nauw aan op de visie, de lessen en begrippen uit dit programma. Maar ook scholen die met een ander programma werken kunnen het katern bestellen en er hun voordeel mee doen.

Interessante onderdelen zijn onder meer:

- Praktische aanbevelingen voor het voorkomen van pesten
- een veiligheidsthermometer (in te vullen door leerlingen van groep 2-8), waarmee de school de sociale veiligheid van de leerlingen kan monitoren
- een model om een veiligheidsplan op te stellen.



Mocht u geïnteresseerd zijn en werk willen maken van de sociale veiligheid op uw school, dan kunt contact opnemen met Jos Roemer, tel: 06-13 18 63 84 gecertificeerd Vreedzame Schooltrainer.
